INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS

www.wordlyknowledge.uz Volume: 3, Issue: 2, 2024

e ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

GERMANIYANING YEVROPA SIYOSATINI O‘ZGARTIRISHI VA QAYTA YO‘NALTIRISHI

Shamuratova Risolat Shonazarova

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya Universiteti huzuridagi Diplomatik

akademiya magistranti

ANNOTATSIYA: Ushbu maqolada Germaniyaning Yevropa ittifoqiga ta’siri xususan Germaniya Yevropa siyosatining asosiy vazifasi a'zo davlatlarning turli pozitsiyalarini kelishish bo'yicha sa'y-harakatlarni muvofiqlashtirish yoki hatto konsensusga erishish uchun bir tomonlama ma'lumotlarni taqdim etishdan iborat. so’z yuritiladi.

KALIT SO’ZLAR: Byudjet, Yevropa, Yevropa Ittifoqi, Germaniya-Polsha, Fiskal kelishuv, Dublin reglamenti, Brexit, EFTA, Berlin jarayoni, Birlashgan Qirollik, MDH, GUAM.

ABSTRACT: In this article, the influence of Germany on the European Union, in particular, the main task of Germany's European policy is to coordinate the efforts of the different positions of the member states, or even to provide unilateral information to reach a consensus. will be discussed.

KEY WORDS: Budget, Europe, European Union, Germany-Poland, Fiscal Agreement, Dublin Regulation, Brexit, EFTA, Berlin Process, United Kingdom, CIS, GUAM.

АННОТАЦИЯ: В данной статье рассматривается влияние Германии на Европейский Союз, в частности, основной задачей европейской политики Германии является координация усилий различных позиций государств-членов или даже предоставление односторонней информации для достижения консенсуса. будет обсуждаться.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: Бюджет, Европа, Европейский Союз, Германия-Польша, Фискальное соглашение, Дублинское регулирование, Брексит, ЕАСТ, Берлинский процесс, Великобритания, СНГ, ГУАМ.

Germaniyaning Yevropa siyosatiga katta umidlar qo'yilmoqda. Bu Germaniya hukumati 2020-yil 1-iyuldan 31-dekabrgacha Yevropa Ittifoqi (YI) Kengashiga raislik qilishdan oldin yaqqol ko‘rinib turardi. Berlinga bo‘lgan umidlar juda xilma-xil edi: Gollandiya Germaniyani qo‘llab-quvvatlashini kutgan edi. Byudjet intizomini saqlashda Italiya moliyaviy ahvoli uchun ko'proq birdamlik va tushunishga umid qilgan edi. Vaziyat boshpana va migratsiya bilan bog'liq edi. Germaniya qaysi pozitsiyani qo'llab-quvvatlashi kerak edi? Daniyaning kelajakda kirishdan oldin boshpana so'rovlarini ko'rib chiqish taklifi, Gretsiyaning Turkiyani xavfsiz uchinchi davlat qilish qarori yoki Italiyaning boshpana izlovchilarga Shengen hududida harakat qilishiga ruxsat berish rejasi? Nihoyat, Yevropa Komissiyasining boshpana so‘rovlarini Yevropa Ittifoqi agentligiga topshirish rejasi bor edi.

Moslashish bosimiga qaramay, Evropa siyosatida shaklni o'zgartirish uchun jasorat

Germaniya Yevropa siyosatining asosiy vazifasi a'zo davlatlarning turli pozitsiyalarini kelishish bo'yicha sa'y-harakatlarni muvofiqlashtirish yoki hatto konsensusga erishish uchun bir tomonlama ma'lumotlarni taqdim etishdan iborat. Shunday qilib, Germaniyaning Yevropa Ittifoqi Kengashiga raisligining shiori “Yevropaning tiklanishi uchun birgalikda” edi. Olti oylik raislik davrini sharhlashda, Federal hukumat a'zo davlatlar o'rtasida birdamlikni mustahkamlash

www.wordlyknowledge.uz Volume: 3, Issue: 2, 2024

e ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

va Yevropa Ittifoqining tashqi harakat qilish qobiliyatini yaxshilashga muvaffaq bo'lganini ta'kidladi. Shunga qaramay, u bu faqat "poydevor" ekanligini va "inqirozdan chiqish yo'li" uchun faqat muhim "murakkab toshlar" qo'yilganini tan oldi. Shunday qilib, Yevropa Ittifoqi hali ham siyosatning deyarli barcha sohalariga ta'sir ko'rsatadigan juda muhim vaziyatda. Shuning uchun Germaniya endi o'zini milliy manfaatlar vositachisi roli bilan cheklab qo'ya olmaydi va hozirgi inqirozni siyosatni shakllantirish uchun yangi maydonlarni ochish imkoniyati sifatida ko'rishi kerak.

Buning sababi, Brexit Yevropa Ittifoqidagi kuchlar muvozanatini keskin o'zgartirdi. Birlashgan Qirollik (Buyuk Britaniya) chiqib ketganidan so'ng, differensiallashgan integratsiya loyihalariga shubha bilan qaragan siyosiy kuch ketdi, masalan, Evrozona va Shengen hududi. Londonning kredosi har doim "Vatanlar Yevropasi", ya'ni imkon qadar suveren harakat qiladigan davlatlar o'rtasidagi yaqin hamkorlik bo'lib kelgan. Frantsiya milliy davlatlarning vazifalarini birlashtirishni afzal ko'rsa-da, hozirda bu strategiyani amalga oshirish uchun Brexitdan foydalanmayapti. Aksincha, Brexitdan chiqish to'g'risidagi kelishuv kuchga kirganidan bir necha kun o'tgach, Fransiya prezidenti Fransiya "suveren bo'lib qolishni yoki o'zi suverenitetning qaysi o'tkazmalariga roziligini va qaysi majburiy hamkorlik loyihalariga kirishini belgilashni xohlashini" e'lon qildi. Agar Germaniya boshqa Yevropa Ittifoqiga a'zo davlatlarning piyodasiga aylanishni istamasa, kelajakda o'z manfaatlari haqida ko'proq o'ylashi zarur.

Yevropa Ittifoqi Yevropa emas - Yevropa Ittifoqining kengayishi o'z-o'zidan sodir bo'lmaydi

Qayta ko'rib chiqish, birinchi navbatda, "Yevropa" atamasidan foydalangan holda o'rinli ko'rinadi. Borgan sari u EI bilan sinonim sifatida foydalanilmoqda, bu esa noto'g'ri tushunchalarga olib keladi. Bu Yevropa Ittifoqi yagona integratsiya loyihasi ekanligi va uning chuqurlashtirish va kengayish strategiyasiga muqobilligi yo'q degan taassurot uyg'otadi. Biroq, Yevropa erkin savdo uyushmasi (EFTA) a'zolari – Islandiya, Shveytsariya, Lixtenshteyn va Norvegiya kabi ba'zi Yevropa davlatlari Yevropa Ittifoqiga a'zolikka intilmayapti. Buyuk Britaniya ham iqtisodiy jihatdan qudratli davlatlar guruhiga kiradi. Bundan tashqari, ba'zi Yevropa Ittifoqi a'zolari qo'shimcha integratsiya qadamlarini rad etishadi, buning natijasida kun tartibini chuqurlashtirish davom etishi Polsha kabi keyingi chiqishlarga olib kelishi mumkin. Bundan tashqari, Vengriya misolida bo'lgani kabi, Ittifoqdan chiqarib yuborish bo'yicha munozaralarga sabab bo'lgan YI shartnomalari buzilgan. Oxir oqibat, faqat G'arbiy Bolqon kabi iqtisodiy inqirozlarini hal qilish yoki shunchaki ko'proq xavfsizlikka erishish umidida bo'lgan davlatlar hamon YeIga kirishga intilmoqda.

Boshqa tomondan, Evropa Ittifoqi kabi Evropada tinchlikni saqlash va hamkorlikka hissa qo'shadigan Evropa tashkilotlariga ko'proq mas'uliyat yuklash va ulardan o'z tashabbuslarini talab qilish samaraliroq bo'ladi. Bu EFTA, Shimoliy kengash, janubi-sharqiy Yevropadagi Markaziy Yevropa erkin savdo kelishuvi va hatto Rossiya hukmronlik qiladigan Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqiga (YEOI) ham tegishli. Bu ko'p tomonlama yondashuvga to'liq mos keladi – Yevropa Ittifoqining tashqi ishlar va xavfsizlik siyosati bo'yicha Oliy vakili Xosep Borrel XXI asrda buni kuchaytirishga intilmoqdaNufuzli davlatlar, masalan, BMTning doimiy a'zolari. Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashi xalqaro qonunlar buzilishini yashirish yoki o'z manfaatlarini yanada samaraliroq himoya qilish maqsadida ko'p tomonlama forumlarda yetakchi o'rinlarni egallashda gumon qilinmoqda. Bu tanqid nafaqat Xitoy va Rossiyaga, balki AQSh va Yevropa Ittifoqiga a'zo davlatlarga ham tegishli.

www.wordlyknowledge.uz Volume: 3, Issue: 2, 2024

e ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

Yevropa Ittifoqi doirasida hukumatlararo hamkorlikni mustahkamlash-27

Ko'p tomonlama yondashuv EI- 27ning hukumatlararo hamkorligida, masalan, tashqi siyosatda allaqachon yaqqol namoyon bo'lmoqda, chunki bu siyosat sohasidagi vakolatlar milliy davlatlarga tegishli. Ittifoqning tashqi siyosati va xavfsizlik siyosati maslahatlashuvlarga asoslanadi va Yevropa Kengashida bir ovozdan qaror qabul qilishni talab qiladi. Bundan tashqari, milliy darajadan tashqari, Evropa Ittifoqi doirasida ko'p tomonlama hamkorlik misollari mavjud, ularning ba'zilari hatto institutsionallashtirilgan formatlarga ega: Frantsiya-Germaniya Parlament Assambleyasi, Visegrad guruhi va Shimoliy kengash. Hamkorlikning ushbu shakllari, garchi ular kommunitarizatsiyaga olib kelmasa ham, Evropa integratsiyasiga qo'shilgan hissa sifatida baholanishi kerak. Nihoyat, “differentsiallashgan integratsiya” tushunchasi ham ko‘p tomonlama yoki hukumatlararo yondashuvdan kelib chiqadi. Unga ko‘ra, Yevropa Ittifoqiga a’zo davlatlar hatto Yevropa Ittifoqi qonunchiligidan tashqarida ham hamkorlik qilishga shartnoma asosida kelishib olishlari mumkin. Bunga Shengen shartnomasi, Yevropa barqarorligi mexanizmini o‘rnatish to‘g‘risidagi shartnoma, Fiskal kelishuv va Yevro plyus pakti bo‘yicha muzokaralar misol bo‘la oladi.

Yevropa Komissiyasi a'zo davlatlarga nisbatan huquqbuzarlik bo'yicha ish qo'zg'atganda, u hozirda bo'lgani kabi va milliy va milliy darajalar o'rtasida keskinlik kuchayganda, bu ko'p tomonlama formatlar ayniqsa foydalidir. Qarama-qarshilik aks holda ustun bo'ladigan vaziyatlarda ular aloqa kanallarini ochishlari mumkin. Shunday qilib, Germaniya uchun Polsha bilan yaxshi qo‘shnichilik munosabatlari Komissiyaning Varshavaga gender ta’limi bo‘yicha shikoyatlaridan ko‘ra muhimroqdir. 2020-yil oxirida, Germaniya-Polsha munosabatlari aslida Vengriya va Polsha qarshi bo'lgan Yevropa Ittifoqi byudjetini qabul qilishda ko'prik bo'lib xizmat qildi. Ittifoq ichidagi ikki tomonlama yoki ko'p tomonlama munosabatlar muammolarni hal qilishda qanday yordam berishi mumkinligiga yana bir misol Dublin ishi deb ataladigan holatlar, ya'ni Dublin reglamentida nazarda tutilganidan boshqa Evropa Ittifoqi mamlakatida o'z arizalarini topshirgan boshpana izlovchilar. Bryusseldagi muassasalar bu yerda yechim taklif qilmagani (yoki qila olmagani uchun) a’zo davlatlar tashabbus ko‘rsatdi. Natijalardan biri Germaniya-Ispaniya repatriatsiya kelishuvidir. .

EFTA va Birlashgan Qirollik bilan Yevropa Ittifoqi munosabatlarini qayta shakllantirish

2020-yil oxirida Buyuk Britaniya bilan chiqish to‘g‘risidagi kelishuv ma’qullanganiga qaramay, Yevropa Ittifoqi va unga a’zo davlatlar va Buyuk Britaniya o‘rtasidagi munosabatlar keskinligicha qolmoqda. Bu shartnomaga ilova qilingan Shimoliy Irlandiya protokolini amalga oshirish bo'yicha kelishmovchiliklar bilan bog'liq. Bu tafovutlar Buyuk Britaniya va Irlandiya Respublikasining qarama-qarshi milliy manfaatlaridan kelib chiqadi va shuning uchun ko'p asrlik mojaro Yevropa Ittifoqiga a'zolik tufayli yumshatilgan. Biroq, Germaniya tomonlarni tutmasligi kerak - eng ko'p, vositachi sifatida aralashishi kerak. U Brexit bo'yicha muzokaralar paytida bo'lgani kabi qarama-qarshi yo'nalishni davom ettirishdan manfaatdor emas; Axir, Buyuk Britaniya juda muhim savdo sherigi. 2021-yil iyul oyi boshida bo‘lib o‘tgan Britaniya-Germaniya sammiti o‘zaro munosabatlar uchun yangi shartnoma asoslarini yaratish uchun yaxshi boshlanish bo‘ldi.

Shu nuqtai nazardan, Germaniyaning Evropa siyosati Buyuk Britaniyaning boshqa Yevropa tashkilotlari bilan o'rnatadigan munosabatlarini hisobga olishi kerak. Oxir oqibat, Brexitdan so'ng, Buyuk Britaniya Yevropa iqtisodiy hududini tark etdi va uning o'rniga Evropa Ittifoqi erkin savdo bitimini (2021) tuzdi. Hozirda u EFTA davlatlari kabi alohida mavqega ega, ular

www.wordlyknowledge.uz Volume: 3, Issue: 2, 2024

e ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

ham Yevropa Ittifoqi bilan erkin savdo shartnomalarini tuzgan. 2020 yil boshidan bu mamlakatlar Buyuk Britaniyaga EFTAga qo'shilish taklifini berib kelmoqda. Ammo London hukumati hozirgacha faqat EFTA bilan yangi savdo shartnomasini imzoladi (2021 yil 20 iyul). Buning sababi shundaki, u uzoq muddatda keng doiradagi davlatlar bilan yanada kengroq kelishuvlarga intilmoqda. Shveytsariya moliyaviy siyosat darajasida ham strategik ittifoqchi sifatida ko'riladi.

Yevropa Ittifoqi qo'shnilari bilan ishlash (G'arbiy Bolqon, Sharqiy Yevropa)

Yevropa Ittifoqining kengayish siyosati nomzod mamlakatlarda katta umidlarni uyg'otdi, shu sababli Albaniya, Serbiya, Chernogoriya va Shimoliy Makedoniya kabi manfaatdor davlatlar endi a'zo bo'lishni talab qilmoqda. Bu sodir bo'layotganlik darajasi, taxminan 20 yil davom etgan qo'shilish jarayoniga qaramay, ular Kopengagen mezonlariga javob bermayotganligidan chalg'itmoqda: ularda na barqaror demokratik institutlar, na bozor iqtisodiyoti mavjud Yana bir omil ham Yevropa Ittifoqiga erta kirishga qarshi ishlaydi: ularning o‘z mintaqasida yaxshi qo‘shnichilik munosabatlarini o‘rnatishni istamasligi. 2014-yilda Germaniya hukumati tashabbusi bilan boshlangan “Berlin jarayoni” ham buni o‘zgartira olmadi. Germaniyaning Yevropa siyosati bu yerda yo‘nalishni o‘zgartirishi va tinch-totuv yashashga intilmasdan turib, bu davlatlar Yevropa Ittifoqida o‘rin yo‘qligini aniqroq tushuntirishi kerak.

EIga qo‘shilish istiqbollari bo‘lmagan davlatlar (Ukraina, Gruziya va Moldova Respublikasi) hali ham postsovet hududi, Demokratiya va iqtisodiy taraqqiyot tashkiloti (GUAM) va Hamdo‘stlik bilan chambarchas bog‘langan. Mustaqil Davlatlar (MDH). Shuning uchun Yevropa Ittifoqi va Rossiya o'rtasidagi keskinlik bu mamlakatlar barqarorligiga ta'sir qiladi. Bu Gruziya va Ukrainadagi hududiy mojarolarda yaqqol namoyon bo‘lmoqda. YeI va Yevroosiyo iqtisodiy ittifoqi (YEOI, Rossiya, Belarus va Armaniston) o‘rtasidagi integratsiya sohalarining bir-biriga mos kelishiga imkon beruvchi tushunchalar bu yerda foydali bo‘ladi. Ukraina misolida bu istisno qilingan bo‘lsa-da, Yevropa Ittifoqining Armaniston bilan hamkorlik to‘g‘risidagi kelishuvida bu allaqachon amalga oshishi mumkin edi. Germaniyaning Yevropa siyosati bunga turtki bo‘lishi mumkin edi. Bryussel Armanistondan o'rnak olishi va boshqa davlatlar uchun ham shunday hamkorlik qilish imkonini yaratsin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. ↑Jeyms Stoun, "Bismark va Frantsiyaning saqlanishi, 1873- 1877". Kanada tarix jurnali 29.2 (1994): 281-304.

2. Blumenau, Bernhard (2014). Birlashgan Millatlar Tashkiloti va Terrorizm. 1970-yillarda Germaniya, ko‘p tomonlama va terrorizmga qarshi harakatlar . Basingstoke: Palgrave Makmillan. p. 201. ISBN 978-1-137-39196-4.

3. Gordon A. Kreyg, Prussiya armiyasining siyosati 1640-1945 (1955) 255-98.

4. Jeyms Stoun, "Bismark Germaniyasidagi josuslar va diplomatlar:

harbiy razvedka va Tashqi ishlar vazirligi o‘rtasidagi hamkorlik, 1871- 1881". Journal of Intelligence History (2014) 13#1 bet: 22–40.

5. Kreyg, 268-70, 283, 293-betlar. Iqtibos 294-bet.

6. Jorj O. Kent (1978). Bismark va uning davri . Janubiy Illinoys UP. p. 79. ISBN 9780809308590.

www.wordlyknowledge.uz Volume: 3, Issue: 2, 2024

e ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

7. Shuningdek qarang: Volker Ullrich (2015). Bismark . p. 57. ISBN 9781910376249.va Kristofer M. Klark

(2006). Temir qirolligi: Prussiyaning yuksalishi va qulashi, 1600- 1947 . p. 553. ISBN 9780674023857.

8. Jon Keyger, Frantsiya va 1870 yildan beri dunyo (2001) 111-117- betlar.

9. Styuart Miller, "Bismark va xalqaro munosabatlar 1871- 90". Zamonaviy Evropa tarixini o‘zlashtirishda (1997) 200-209-betlar.

10. Shamuratova Risolat Shonazarovna ResearchBib Impact Factor: 8.654/2023 ISSN 2992-8869 752-759 betlar